

Kako funkcioniše ispiranje uglja?

Poljska država pomaže ispiranju uglja zvanično koristeći obmanjujuće ime, a proizvođači pronalaze druge metode da ojačaju taj štetni narativ. Ugalj prodaju u ambalaži koja koristi slike drveća, lišća ili divljih životinja. Pored upotrebe prefiksa „eko“, neki jednostavno pišu „ekološki ugalj“ ili „ekološki prihvatljiv“. Od devedesetih godina, neke kompanije u Poljskoj prodaju ugalj za domaće kotlove pod nazivom „ugljen od eko graška“. Zašto koriste ovu asocijaciju? Ugalj koji nosi naziv „eko-grašak“ mora biti mali (prečnika do 31 mm) i trebalo bi da ima više standarde kvaliteta od ostalih vrsta kamenog uglja namenjenog pojedinačnim potrošačima.

Da li radi? Na nesreću. Prema istraživanju javnog mnjenja Kantar koje smo naručili u decembru prošle godine, velika većina ispitanika (66%) slaže se da „sagorevanje uglja može biti neutralno ili prijateljski prema životnoj sredini ako ljudi koriste visokokvalitetna goriva“. Anketa je takođe pokazala da skoro 25% svih korisnika uglja i gotovo 50% korisnika eko-graška spontano opisuju „eko-grašak-ugalj“ kao ekološki prihvatljiv proizvod. Ovi rezultati pokazuju da „eko“ znači „ekologija“, a ne „ekonomija“ kako neki tvrde.

Kako se boriti protiv zelenog ispiranja da bismo doneli sistemske promene i čisti vazduh?

Prikupivši dovoljno dokaza, pokrenuli smo pravnu akciju za borbu protiv „zelenog pranja“ i zaštitu interesa potrošača. Zasnivali smo svoje tvrdnje na poljskom zakonu o zaštiti potrošača tvrdeći da proizvođači „eko-graška“ krše kolektivne interese potrošača pružajući im lažne informacije. U martu ove godine podneli smo pravnu žalbu poljskom Uredu za konkurenciju i zaštitu potrošača tražeći od njih da pokrenu upravni postupak i uklone obmanjujuće ime i oglašavanje. Ubrzo nakon ovoga, pokrenuli smo pravnu akciju protiv zahtevajući uklanjanje obmanjujućeg imena, pakovanja i sadržaja veb stranice. U međuvremenu smo dobili odgovor od konkurencije i zaštite potrošača, koji je odbio da pokrene postupak. Oni tvrde da se naziv „eko-grašak“ može koristiti jer ga ima u vladinoj uredbi o kvalitetu goriva.

Naš tim iz Varšave trenutno se zalaže za uklanjanje imena iz propisa kako bi se prekinuo ovaj krug zelenog pranja. Prošle nedelje učestvovali smo na saslušanju koje je organizovalo poljsko Ministarstvo za klimu i životnu sredinu u cilju zalaganja za zakon koji zaista štiti ljude od štetnih pojava zelenog pranja. Čist vazduh nije privilegija, to je osnovno pravo. Bitka se nastavlja.

Izvor: clientearth.org